

eszközökkel biztosítják.

A bemutatócsarnok enteriőr képe már a bejárat felőli üvegfalon át feltűnik. A terem közepén, kétfokú lépcsős emelvényen egy 12. századi relikviatartó - hordozható oltár - emléket idéző és mai eszközökkel megkomponált bronz üvegszekrény áll.

Ebben, rejtett megvilágítással, a királyi családokra (történelmi korszakokra) tagoltan, a kétoldalról is megtekinthető királyi relikviák, ékszerek nyerhetnek elhelyezést.

A csarnok főfalának tengelyében - a bronz üvegszekrény stílusával összhangban megalkotott - ívzáródású magas vitrinben, centrálisan a királyi korona, körülötte a koronázási jelvények szerepelhetnek.

A terem közepén az Árpád-házi Királyok korának relikviái lennének láthatók. A teremben palástos alabárdosok teljesítenek felügyeletet, állnak díszőrséget.

Az őrszemélyzet helyiségeibe a főfal egy-egy díszajtója vezet.

A közlekedési tér bordó ünnepi szőnyege az egyirányú körbejárást szabja meg.

A színes ablakokkal szemben 25 m hosszú mozaikfal alkotható, a magyar történelem apoteózisaként.

A csarnok modern eszközökkel, de középkori hangulatban egységes architektúrában fogalmazott.

A kiállítás világítási effektusa csillogó-diffúz fényeivel, stílusban tartott csillárok soraival ünnepélyes.

Az oldalfalon fáklyák, a színes diófa kazettás mennyezetről koronaimitációjú csillársor, középen áttört bronz baldachin tértagolás függ.

Mindez, a hangulat és a fennköltég fokozottan modern művészeti egységét biztosítja.

Buda az ország történelmének mindig egyik gyújtópontja, a főváros uralkodó helye és a Várhegygel kiemelkedő városképe volt. A várbeli polgári épületek és a Vár együttese természetes történelmi légkört áraszt.

A felvezető Hunyadi János út városképi élménysora, Mátyás Kútja, az Oroszlános Kapu és végül a Várudvar ünnepi hangulata impozáns bevezetés és méltó környezet a királyi kincsek bemutatására.

*Vákár Tibor építész-mérnök
Budapest, 1979. július 1.*

*****

Kocsis István

A Szent Korona misztériuma és tana

(a 2000. január 10-án elhangzott előadás rövidített szövege)

A Szent Korona megbecsültségével a magyar történelemben semmi sem vetekedhetett.

A Szent Korona tana megőrző erejévé vált a magyar alkotmánynak, a magyar államiságnak, meghatározójává a magyar közjogfejlődésnek, de jelentősége nem akkor volt a legnagyobb, amikor a magyar nemzet jólétben és biztonságban élt, hanem akkor, amikor nehéz helyzetekbe került. Történelme legnehezebb helyzetein a Szent Korona segítségével lett úrrá a magyar nemzet... Megteremtője volt a nemzeti egységnek a magyar történelem legnehezebb, legdrámaibb helyzeteiben.

Emlékezzünk arra is, hogy a régi korokban azért volt sok a törvénytisztelő ember a Szent Korona országaiban, mert a Szentkorona-tan nem az alattvalói tudatot, hanem a Szentkorona-tagság közjogi fogalma meghatározta felelősségérzetet, valamint az egyenrangúság és a méltóságteljes magatartás kultuszát erősítette: *mert az országalakosi magatartásban a mellérendelés és nem az alárendelés elvének érvényesülését segítette elő.*

A Szent Korona képes volt feloldani a katolikus-protestáns ellentétet. Ennek köszönhető, hogy hivatott protestáns államférfiaink éppolyan odaadó hívei a Szent Koronának, mint hivatott katolikus államférfiaink. Mi a titka például a katolikus és Habsburg-párti Pázmány Péter és a protestáns és Habsburg-ellenes Bethlen Gábor közeledésének, egymásra-találásának? Az, hogy tudván tudják:

lehet más a vallásuk, lehetnek másfélék politikai elképzeléseik, de egyé kell válniuk a Szent Korona misztériumában és a Szent Korona tanában. (És itt van a magyar nemzet megmaradásának a titka: addig Magyarország mindig talpra állt, amíg a magyar nemzet képviselői - akármilyen pártiak - tiszteletben tartották a Szent Korona tanát, egyé tudtak válni a Szent Korona misztériumában.)

Prohászka Lajos fogalmazta meg leghitelesebben, hogy mit jelentett (mit jelent) a magyar nemzet kálvinista részének a Szent Korona. „... a kálvinizmus - írja -, amely az innenső világból minden szent tényezőt alapjában száműzött, mint »magyar vallás« épp oly híven ragaszkodott a nemzettestnek ehhez a »középkori« szentséges felfogásához, mint ahogy később a liberalizmus is az eszmének csupán kereteit tágította, de misztikus alapjaihoz nem nyúlt hozzá.”

Felfoghatatlanabbnak tűnhet, miért örvendett oly nagy tiszteletnek a Szent Korona a nemzetiségek körében is. Pedig nincs ebben semmi rendkívüli. A Szentkorona-tan a történelmi Magyarország nemzetiségei számára elsősorban a megmaradásuk, nemzetiségi kibontakozásuk feltételeit biztosító jogok tiszteletben tartását garantálta. Másképpen volt ez a rendi társadalomban és másképpen a polgári társadalomban. A rendi társadalomban a régi (középkori) szerződésekbe foglalt kollektív jogok érvényesültek. 1848, illetve 1867 után a vármegyei önkormányzat léte (mely a többségben levő nemzetiség akarata szerint lehetett nemzetiségi), valamint a nemzetiségi, illetve az iskola- és egyházügyi törvények szavatolták a nemzetiségek megmaradását, érvényesülését.

A Kárpát-medencében utoljára a Szent Korona tana volt képes megteremteni a feltételeit a nemzetek, nemzetiségek békés egymás mellett élésének. Joggal mondhatjuk: a Szentkorona-tan a Kárpát-medencében harmóniát teremtett, az ellene forduló nacionalizmusok diszharmóniát - Trianon után. 1918-ig egyébként elképzelhetetlen volt, hogy felelős magyar politikus szembeforduljon a Szentkorona-tannal, megtagadja. Sokszor tűnt úgy nagy politikusainknak, hogy apolitikus beszélni róla. De valamirevaló magyar politikus soha nem tagadta meg, soha nem fordult szembe vele - egészen 1918-ig, amikor Károlyi Mihályék tudatlanságukban, érzéketlenségükben semmibe merték venni. *Azzal, hogy megtagadták a Szentkorona-tant és az egész történelmi magyar közjogot, védekezésképtelenné tették az országot.*

Ha 1918-ban a Szent Korona tana sértetlen marad és így ébren képes tartani továbbra is a magyar nemzet önvédelmi ösztönét, megteremti az egységes magyar ellenállást - mint annyiszor a magyar történelem nehéz időszakában - , akkor a trianoni diktátumra valószínűleg nem került volna sor. De ha mégis, akkor a diktátum végrehajtását tudta volna megakadályozni a magyar nemzet. A népszavazást mindenképpen kikényszeríthette volna a magyar politika. S a nem magyar többségű vidékek népei éppen a Szent Korona tanában bízva nyilvánították volna ki akaratukat, hogy magyar állampolgárok akarnak maradni.

A Szent Korona tana szerint a király Magyarországnak nem első, hanem rangban második személye, a Szent Korona után következő... De hogy azt is megértsük, miképpen tekinthették eleink személyiségnek, élő személyiségnek a Szent Koronát, fel kell villantanunk a Szent Korona misztériumának kérdésköreiből néhányat.

Foglalkozunk először is a Szent Korona személyiségének a kérdésével:

A Szent Korona közjogi tanát a magyar ember évszázadokon át megkérdőjelezhetetlennek, hatálytalaníthatatlannak tekintette, de nemcsak azért, mert tudatában volt annak, hogy mit köszönhet e tannak a magyar nemzet, hanem azért is, mert lenyűgözte magának a Szent Koronának a nagyon is bonyolult személyisége.

Évszázadokon át beszélnek nemcsak magyarországiak (magyarok és nem magyarok), de külföldiek is a Szent Korona tulajdonságairól: megtéveszthetlenségéről, nagylelkűségéről vagy éppen szigorúságáról, valamint a Szent Korona akaratáról. Trau dalmáciai város vezetői 1387-ben mint legnemesebb, de *szenvető* személyről írnak a Szent Koronáról a velencei köztársaságnak írott levelükben.

Rátérve a Szent Korona misztériumának bonyolultabb kérdéseire, először is azt állapítsuk meg, hogy a Szent Koronának természetesen nem volna misztériuma, ha nem volna valóban szent.

Miért szent a Szent Korona? Mert a Szent Koronát Istentől kapta - meghatározott céllal, meghatározott üzenettel - a magyar nemzet. Ez az üzenet az Igazsággal van összefüggésben. Az Égi Élő Igazságról, a legyőzhetetlenről van szó, arról, aki Isten Önvédő megnyilatkozása, a legnagyobb Erő, a legszilárdabb Hatalom. (A magyar mitológiában gyakran Hadnemtó néven szerepel az Égi Igazság, a magyar szépirodalomban pedig Ő a Magyarok Istene.) A régi magyar küldetésstudatban a magyarság különleges szerepe ennek az Élő, Égi Igazságnak a méltó szolgálata. (A középkor öntudatos magyarja mindezt ily röviden mondta el: A Szent Koronát angyal hozta.)

Mi járult hozzá a Szent Korona misztériumának erősödéséhez az abban való mélységes hiten kívül, hogy a Szent Koronát Istentől kapta a magyar nemzet? Elsősorban a következők:

A tény, hogy hatalmat átruházni csak a Szent Koronával történő koronázással lehetett.

Annak bizonyossága, hogy Magyarországot Szent István a Szűz Mária, illetve a Nagybaldogasszony (a kettő együtt: a Magyarok Nagyasszonya) oltalmába ajánlotta.

Az abban való hit, hogy a Szent Korona mint személyiség nemcsak jóságos cselekedetekre képes, hanem a szigorú büntetéstől sem riad vissza.

A Szent Koronáról szóló első jelentős írásmű szerzője, Révay Péter koronaőr (az 1608, és 1618. évi koronázások egyik szertartásmestere) például igen fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy Salamon király a Szent Korona megsértésével miképpen hívta ki maga ellen a sorsot. Azt is elmeséli Révay Péter, hogy I. Ulászló király „a távollevő Koronát engesztelő áldozatként” esett el a várnai csatában.

Mi az, ami még nehezebben érthető a mai ember számára? A Szent Korona nem csak annyi, hogy alanya a magyar államhatalomnak... Minden magyar erőfeszítés benne találja meg az értelmét: Őt erősíti, Őbenne marad meg. Benne van Szent István és Bethlen Gábor és Széchenyi István minden próbájának az értéke, de a mi próbánk értéke is: minden magyar vállalás értéke benne összegeződik... A Szent Korona az ég egy darabja... A Szent Koronára függesztvén szemünket tekinthetünk az örökkévalóságba.... Azt hisszük, szentségében, misztériumában mindaz benne van, amit szentnek, misztikusnak, titoknak tekintett a magyar nemzet eszmélése óta...

Tehát azt az egész titokzatos világot látnunk kell, ha meg akarjuk érteni a Szent Korona titkát, ami a magyar mitológiában benne van - a kezdetektől napjainkig.

Ha a misztériuma felől közelítjük meg, akkor bizony a Szent Korona a magyar nemzet szent titka. A magyar nemzet fennmaradásának, létének szent titka... A Szent Korona Isten gondolata a magyar létről, magyarságról, magyar küldetésről...

Figyelembe kell vennünk bizony mindezeket, ha meg akarjuk érteni, miért akarták annyira

eleink, hogy a Szent Korona legyen a szakrális király jogutódja.

Most már hozzáfoghatunk a Szent Korona tana vázlatos kifejtéséhez.

A Szent Korona a magyar államhatalom legmagasabb rangú alanya. Ő a legfőbb személyiség a magyar közjog bonyolult világában. A Szent Koronában egyesülnek a végérvényesen megosztott törvényhozó és végrehajtó hatalom részesei: a mindenkori király és a mindenkori politikai nemzet.

Mint jogi személyt a Szent Koronát a hatalom teljessége illeti, tagjainak (a király és a politikai nemzet) egyike sem törhet a Szent Korona egész hatalmára, azaz teljhatalomra. Igen, a Szent Korona tana nemcsak a király, hanem a nemzet hatalmát is korlátozza. Mind a király, mind a nemzet cselekvési lehetőségeit szűkíti (és nemcsak akkor, ha a hatalom akarásáról, birtoklásáról, hanem akkor is, ha pl. *alkotmányozásról* van szó), hogy miképpen a király sem, a nemzet sem határozhatja meg a Szent Koronához való viszonyát.

Legfőbb garanciája a Szent Korona a hatalommegosztás véglegességének (itt nyilván nem a hatalommegosztás modern elvéről van szó, hanem arról, hogy a hatalomból miképpen részesedik a király és a nemzet), az alkotmányosság megtartásának. A királyt esküje és hitlevele és a hatalommegosztást kimondó törvények kötelezik arra, hogy ne törjön abba a magasságba, ahol a Szent Korona mint közjogi absztrakció áll.

De a Szent Korona nemcsak közjogi absztrakció (az államhatalom alanya), hanem élő organizmus. Test, melynek részei, tagjai vannak. A történelmi Magyarországon tagjai voltak mindazok, akik részesei lehettek a törvényhozó és végrehajtó hatalomnak a történelmi magyar államban: a király és a politikai magyar nemzet: 1848-ig a nemesség, 1848, illetve 1867 után származásra és nemzetiségre való tekintet nélkül az ország minden szavazó polgára.

Ma tagjai mindazok, akik leszármazottai a Szent Korona egykori tagjainak. (És itt felhívjuk a figyelmet arra, hogy nem mond ellent a Szent Korona tanának, hogy a választójog kérdésében is érvényesüljön a jogkiterjesztés elve. Ez elvnek ismeretében természetesnek tűnik, hogy a Szentkorona-tan szellemében is el lehet fogadni az általános választójogot. De arra is felhívjuk a figyelmet, hogy az általános választójoggal mennyire vissza lehet élni. Az írott és elektronikus média manipuláló lehetőségei egyre korlátlanabbak.)

A Szentkorona-tagság közjogi fogalmának felmérhetetlen a jelentősége: legfőbb garanciája a hatalommegosztás végérvényességének, megtörhetetlenségének.

A magyar állam szuverenitását, területi épségét az garantálta, hogy a Szentkorona-tanban nemcsak a király és a politikai nemzet tekintettek a Szent Korona tagjainak, hanem a területek is: országok (a Magyar Királysághoz tartozók és a vazallusállamok), tartományok, városok.

A koronázás hitelesen szemlélteti a nemzetnek és a királynak a Szentkorona-tan által meghatározott viszonyát. A nemzet mint a Szent Korona (a főhatalom alanya mint legmagasabb rangú jogi személy; így is mondhatnánk: legmagasabb közjogi méltóság) alaptényezője átruházza a királyra a Szent Koronában foglalt királyi felségjogokat, a hatalom egy részét, e hatalom gyakorlásának a jogát, azaz a koronázással avatja a királyt a Szent Korona másik főténytőzőjévé. A király pedig a koronázáskor hitlevelet ad ki s esküt tesz arra, hogy mind a végrehajtó, mind a törvényhozó hatalmat megosztja a nemzet képviselőivel, azaz nem zárja ki a Szent Koronából a nemzetet, nem fogja megkísérelni a főhatalom megszerzését, azt meghagyja annak, aki a közjogban fölöttese: a Szent Koronának.

A koronázás kérdése nyilván eszünkbe juttatja a királyválasztás kérdését. A Szentkorona-tannak köszönhető, hogy nem vált végzetessé, hogy a magyar nemzet évszázadokra lemondott a királyválasztási jogáról. (A Habsburg-korra gondolunk, természetesen.) Miképpen? A Szent Korona tana megkívánta, hogy a koronázás központi gondolata a

hatalom átruházott volna legyen. A királyi hitlevél és a koronázási eskü az ebből levont következtetéseket tartalmazza.

A Szentkorona-tagság fogalma összefüggésben van *a Szent Korona tulajdonjogával, melynek alapelve: Minden birtokjog gyökere a Szent Koronában van, következésképp a birtok a Szent Koronára száll vissza.*

A Szent Korona tulajdonjoga egyébként azt is jelentette, hogy Magyarország területén idegen állampolgár nem bírhatott földtulajdont. (Ha nem így lett volna, Magyarországot a Habsburg-korban valószínűleg olcsón felvásárolták volna.)

Ennek látszólag ellent mond az a tény, hogy külföldről betelepített családoknak a király földet adományozhatott... Sok példát fel tudunk hozni erre.

Az ellentmondást annak ismeretében oldhatjuk fel, hogy a megadományozottak már csak mint a Szent Korona tagjai (tehát mint magyar állampolgárok) válhattak Magyarországon földbirtokosokká.

Hogy is volt ez?

A honosítás, az ún. indigénák befogadása tulajdonképpen a Szent Korona jogaihoz tartozott, hiszen honosítást is a Szent Koronának tett szolgálatokra hivatkozva kérhetett a király az országgyűléstől, s az így jutalomképpen honosított és megadományozott tagjává is vált a Szent Koronának, miután ünnepélyes esküt tett arra, hogy „az ország törvényeinek mindenben engedelmeskedni fog, és ennek az országnak a szabadságait tehetségéhez képest meg fogja védeni, és azok ellenére semmit sem fog elkövetni, az országból annak semmi várát és semmi részét sem fogja elidegeníteni, hanem egész igyekezettel azon lesz, hogy az elidegenítetteket visszaszerezze.” (1550: 77. törvénycikk.)

Lássuk, hogyan foglalták bele Rueber János és Poppel László honosítását Miksa 1572. évi első dekrétumának 10. törvénycikkébe:

„Végezetül, miután Ő császári felsége az ország karainak és rendeinek jóakaratólag azt ajánlotta, hogy Pixendorffi Rueber János és Lobkoviczi Poppel László urakat maguk közé fogadnák s valóságos és kétségtelen országlakókká tenni szíveskednének:

1 §. A főpap és báró urak, nemesek és az ország többi karai és rendei, *megemlékezvén azokról a hűséges szolgálatokról, amelyeket ez a Rueber János úr a magyar szent koronának több helyütt derekasán és vitézül teljesített.*

2. §. Mind pedig azokról az önzetlen érdemeikről is, amelyekkel az említett Poppel úr családja régtől fogva magát a felséges magyar királyok előtt ajánlatossá tette; őket (előbb a szokott esküt a maguk és örököseik nevében velük letétetvén) valóságos magyarokká teszik és jelentik ki.” (Az én kiemelésem - K. I.)

Természetesen nemcsak a honosítási törvény védte a magyar földtulajdont, hanem az ősiség törvénye is, mégpedig hosszú évszázadokon át...

Mindeddig tulajdonképpen csak a földtulajdonjog kérdésével foglalkoztunk. Tegyük ezért nyomban hozzá a fentiekhez, hogy nemcsak a földtulajdon volt a Szent Koronáé, hanem a stratégiai fontosságú iparágak (pl. a bányáipar) vagyonával kapcsolatos jogok összessége is a Szent Koronát illette. És miképpen régen a bányák, kamarák jövedelmei is a Szent Korona tulajdonának elidegeníthetetlen részei voltak, ma a mai stratégiai fontosságú iparágak vagyonával kapcsolatos jogok összessége illeti a Szent Koronát.

Folytathatnánk tanulmányunkat a Szent Korona-tan más fontos kérdései bemutatásával, ám ez alkalommal nincs időnk. Következzék inkább előadásunk utolsó, de talán legidősebb kérdése: a jogfolytonosságé...

Induljunk ki abból, hogy a *törvénytétel jogot nem alapít* elve alapján a magyar történelemben mindig helyreállt a jogfolytonosság, ami annyit jelentett, hogy az abszolutizmus megszűnése után a magyar nemzet hivatott képviselői országgyűlésen, illetve

nemzetgyűlésen meg nem történté nyilvánítottak mindent, ami az abszolutizmus idején a látszat-törvényhozás terén történt. Könnyen bizonyítható, hogy a Mohács utáni nehéz évszázadokban a magyar államiság azért maradt meg, mert eleink a jogfolytonosságot sohasem mulasztották el helyreállítani. Jogfolytonosságot állított helyre a magyar nemzet I. Lipót korában, II. József után, 1791-ben, 1867-ben, 1920-ban.

1944 márciusától 1990-ig idegen hatalom megszállása tette lehetetlenné Magyarországon a törvényes jogalkotást. Az 1944 márciusában megszakadt jogfolytonosságot ezért 1990-ben lehetett volna helyreállítani.

Ám a rendszerváltoztatás hangadói a jogfolytonosság jelentőségét nem tudták felfogni: Nem állították helyre a jogfolytonosságot, elfogadták azt a kényelmesnek tűnő megoldást, hogy a történelmi magyar közjog helyét továbbra is a szinte ötlet-szerűen kölcsönzött és ötletszerűen, persze gyakran változtatott idegen jog foglalja el.

Mit kellett volna tennie a magyar nemzetnek 1990-ben? A Szentkorona-tan szellemében, annak tantételei tiszteletben tartásával hozzá kellett volna kezdenie a jogfolytonosság helyreállításához, nem országgyűlésen, hanem jogfolytonosság-helyreállító nemzetgyűlésen.

Miért a Szent Korona tanának szellemében, annak tantételei tiszteletben tartásával? Mert a Szent Korona, mint jogi személy továbbra is a magyar államhatalom alanya, s így *a Szentkorona-tan nem csak emléke egy dicsőbb magyar múltnak, hanem érvényben levő, kötelező erejű közjogi tan...*

Kezdehetnénk ennek bizonyítását a Szentkorona-tan azon tétele hangsúlyozásával, mely szerint miképpen a király sem, a nemzet sem határozhatja meg a Szent Koronához való viszonyát... De nem szorul bizonyításra, hogy a Szent Korona közjogi tana ma is kötelező erejű. Hisz *a magyar nemzet törvényes képviselői a Szent Koronát sosem tagadták meg, s a Szentkorona-tant sem hatálytalanította soha alkotmányosan összeült magyar nemzetgyűlés vagy országgyűlés...*

Nem könnyű felfogni, hogy az 1990. évi rendszerváltozáskor a magyar nemzet képviselői miért riadtak vissza attól, hogy a jogfolytonosság helyreállításának kérdését érdemben felvessék. Annak ellenére nem, hogy *a jogfolytonosság helyreállítása, tudjuk, nem oldható meg egykönnyen*, de még a helyreállításnak tervezete sem vethető papírra egyik napról a másikra...

Igen, nem könnyen felfogható és nem könnyen kivitelezhető kérdéstről beszélek. De legalább a jogfolytonosság helyreállításának a szándékát ki kellett volna azonnal nyilatkoztatniuk azoknak, akiknek megadatott, hogy felelős beosztásban részt vállalhassanak a rendszerváltoztatás irányításában.

A jogfolytonossághoz való ragaszkodásról egyébként senki sem állíthatta volna még csak azt sem, hogy magyar sajátosság. Van angol jogfolytonosság, van spanyol jogfolytonosság stb. És ma sem neheztel a világ sem az angolokra, sem spanyolokra, mert nem mondanak le régi közjogukkal való folytonosságról. A jogfolytonosságot, persze, lehet tagadni. De a jogfolytonosság tagadása nem más, mint a törvények megvetése. Egy jogfolytonosságot vállaló országban a törvény gyémántból van, egy jogfolytonosságot tagadó országban üvegből. Legsúlyosabb aggodalmunk: Nem másra, mint a magyar nemzet akaratára hivatkozva semmisítenék meg a jogfolytonosság-helyreállítás ellenzői a méltán nagy hírű történelmi magyar alkotmányt. A magyar nemzet többsége pedig elámitottan hallgat vagy bólogat. A népszuverenitás elvének félreértelmezésével ámították el.

Igen, most felvettem a népszuverenitás elvének a nagyon is bonyolult kérdését. Nem tehettem mást, hiszen ma nálunk sokan „alkotmányozni” akarnak, s „alkotmányozóink” abból indulnak ki, hogy a népszuverenitás nem lehet korlátozott, annak ellenére nem, hogy a mintaállamok közül háromban a közjog alappillére éppen a népszuverenitás korlátozottsága.

Éppen az Amerikai Egyesült Államokban, Angliában és Franciaországban. Ki merné felvetni ezen országokban, hogy az alkotmányt cseréljék ki. Mondjuk a belga alkotmányra.

Miért szabadabb (a népszuverenitás elvének tökéletes érvényesítésére érettebb) „alkotmányozóink” szerint a magyar nemzet, mint a francia, angol a vagy amerikai nemzet? Mert ha nem szabadabb, akkor nem tagadhatja meg a történelmi magyar alkotmányt, nem tagadhatja meg saját múltját. *Nem cserélheti ki a tulajdonában levő aranyat azonos súlyú agyagra.*

A történelmi magyar alkotmány megsemmisítésének hívei figyelmét a következőkre hívhatjuk fel:

Fejtett közjoggal, alkotmánnyal, közjogi intézményrendszerrel bíró államokban (így az Amerikai Egyesült Államokban, Angliában, Franciaországban) a népszuverenitás nem teljes, hanem korlátozott, hiszen az alkotmányt (legyen az írott, mint az Amerikai Egyesült Államoké, vagy történelmi, mint Angliáé) ezen országokban nem lehet megsemmisíteni (hatálytalanítani, kicserélni stb.) a népfelség elvére hivatkozva - és semmiféle népszavazás eredményére és semmiféle nemzetgyűlés vagy országgyűlés határozatára hivatkozva. Hasonlóképpen a II. világháború utáni Magyarországon sem lehetett volna a történelmi magyar alkotmányt megsemmisíteni....

Kérdezhetjük: akik most elvárnák a magyar nemzettől, hogy népszavazáson erősítse meg, hogy nem ragaszkodik ahhoz, amit már 1946-ban elvettek tőle, talán már el is hitték önmagukkal, hogy 1946-ban a magyar nemzetnek legfőbb gondja volt, hogy múltjának legszebb alkotását: a történelmi magyar alkotmányt végre megtagadhassa? A döntő kérdésnek tehát az tűnik, hogy mi is történt 1946-ban?

Egy Dzsugasvili nevű politikus (ismertebb neve: Joszif Visszarionovics Sztálin) eldönti Moszkvában, hogy a hadserege által megszállt országok mindegyike köztársaság lesz. Miképpen hangzott el a parancs, nem tudom. Még a korabeli magyar államférfiú, a köztársaságpárti Nagy Ferenc sem tudta, hogy pontosan miképpen hangzott el...

De nyomasztotta, hogy nem népakaratot, hanem parancsot teljesítenek. És feltehetjük a következő kérdést is: Miképpen válhat a jelenkori magyar közjog alapjává egy idegen ország leghírhedtebb diktátorának a parancsa? Legfontosabb kérdésünk tehát az: Mi legyen a jövő magyar közjogának alapja? Valóban Sztálin parancsa?

Nem. A magyar nemzetnek nem kell feltétlenül éppen azt a megoldást választania, amelyik együtt jár mindannak a tagadásával, ami múltjában értékes. *Ragaszkodhat a sajátosan magyar közjoghoz, a történelmi magyar alkotmányhoz, a Szent Korona tanához - semmi másra, mint önvédelmi ösztönére hallgatván, s kijelentvén, hogy ami történelme során a legveszélyesebb helyzetekben mindig megmentette, az nem megsemmisítendő, nem kicserélendő.*

Ez esetben a magyar jogfejlődés, jogfelfogás alapelvei alapján a jövő magyar politika irányítói, illetve a magyar nemzet képviselői egyszer csak oktalannak és jogszerűtlennek fogják nyilvánítani az ezeréves magyar jog és az egész magyar történelem megtagadását, és - helyreállítva a közjogfolytonosságot a Szent Korona védelme alatt, a Szent Korona tana által érvényesülő törvénysértés jogot nem alapít elve alapján - megeremti a közjogi feltételeit a magyar nemzet megmaradásának, megerősödésének.

Hozzuk fel még századunk legjelentősebb esztergomi érsekének, Mindszenty Józsefnek a példáját, aki a jogfolytonosságot nemcsak a közjogban, hanem a hitéletben is helyre akarta állítani - a Regnum Marianum felvetésével.

Ne másra próbáljuk ráébreszteni az összmagyarságot, mint arra, hogy minőségibb életet kell élnie, azaz vissza kell térnie Istenhez, meg kell becsülnie Isten ajándékát: a Szent Koronát... És elgondolkozhatunk azon is, mit jelent, milyen következményekkel járhat annak megtagadása, akit Isten küldött...

Ha méltóképpen válaszolunk e kérdésekre, akkor nyilvánvalóvá válik, miért olyan fontos ma a Szent Korona megbecsültetéséért folytatott küzdelem. E küzdelemben természetesen nagyon nagy az egyházak szerepe. Felekezetre való tekintet nélkül...

A magyar keresztény egyházak tevékenysége középpontjában úgy kell a Szent Koronának állnia, hogy kétség ne férhessen ahhoz, hogy a Szent Korona misztériumában nincs különbség katolikus és református egyházak között...

(Szívesen vesszük, ha Olvasóink közül bárki hozzászól Kovács István történelmi indíttatású, költői soraihoz. A szerk.)

*****

Szamosújvár 300 éves

1700-2000

Akárcsak az egyének, úgy az államok és városok életében is vannak a Gondviselés által elérhető évfordulók, amelyeknek méltó megünneplése kötelességszerű feladat a mindenkori nemzedékek számára. Az Erdélybe települt örmények által 1700-ban alapított Szamosújvár városa 2000-ben tölti be születésének és fennállásának harmadik évszázadát, amely különleges alkalom eddigi életutunk eseményeinek felidőzésére, megvalósításainak számbavételére és kiértékelésére. Mindezek jelenkori létünk és további teendőink kijelölésének alapjait is képezhetik.

A kerek évforduló jegyében és a sikeres jubileum érdekében az Armenia szerkesztősége szoros együttműködés reményében a továbbiakban is keresi kapcsolatait munkatársaival, olvasóival és barátaival, határokon innen és túl. A jubileumi eseményre vonatkozó, önök által is beküldött anyagokat folyamatosan adjuk közre, ugyanakkor a Szamosújváron sorra kerülő ünnepi megnyilvánulások időpontjáról és ezek lezajlásáról hűségesen beszámolunk.

Arménia szerkesztősége, Szamosújvár

*****

Zárug István-émlékverseny

Gyönyörű időben került sor szombaton Gyergyószentmiklóson a több mint 130 óvodás és diák benevezésével megtartott lesikló versenyre. A magasbükki pályán /5 km/ szervezett verseny fő támogatói ez alkalommal is a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása, a Bacardi-Martini Hungary Kft, illetve ifj. Zárug István mérnök és gyermekei voltak. A késő délutánig tartó versenyre Csíkszeredából két csapat, Maroshévízről és Gyergyószentmiklósról egy-egy csapat nevezett be. Bár a rendezők 30 fős csapatok érkezését kérték, végül senkit nem utasítottak vissza a vendégek közül, inkább saját versenyzőikből nem indítottak még többet, azzal a gondolattal, hogy a Zárug István-émlékverseny célja elsősorban a síelés népszerűsítése, hogy részvételre, tapasztalatcserére és a sízők közötti barátság erősítésére összpontosítson.

A bőkezű támogatók sok szép ajándékkal elsősorban a népszerűsítést célozták meg, Zárug István szellemét idézték, aki szinte megszállottként rakta le azokat az alapokat, amelyeknek eredményeként 2000. február 11-13. között fennállásának 75. évfordulóját ünnepelheti a gyergyói sísport. A sok résztvevő és a felvonó meghibásodása miatt elmaradt a nagyobbak versenye, a tervezett 8 csoport helyett 5 csoport számára szervezhettek megmérettetést. (A résztvevő csapatok: Csíkszeredai Tanulók Klubja-Favory, Csíkszeredai Iskolás Sportklub, Maroshévíz, Gyergyószentmiklósi Siegylet).